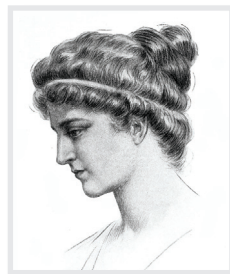

Deset najvažnijih matematičarki svih vremena

Franjo Starčević

HIPATIJA iz Aleksandrije (oko 360. – 415.)

Rođena je u antičkoj Aleksandriji, na prostoru današnjeg Egipta. Bavila se matematikom, filozofijom i astronomijom. Njezini najvažniji matematički radovi uključuju komentare grčkih udžbenika, Diofantove aritmetike, Apolonijevih konusa i Ptolomejevih astronomskih djela.

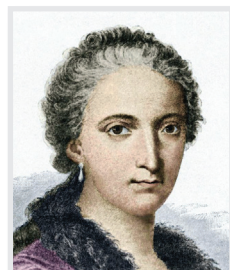
ÉMILIE DU CHÂTELET (1706. – 1749.)

Ova francuska fizičarka, matematičarka i spisateljica djelovala je u razdoblju prosvjetiteljstva. Godine 1740. objavila je knjigu o filozofiji i znanosti *Institutiones de Physique*, a kasnije je prevela Newtonovo djelo *Principia Mathematica*, što joj je najpoznatiji prijevod. Bila je prva žena čiji je znanstveni rad objavila Pariška akademija znanosti.

MARIA AGNESI (1718. – 1799.)

Talijanska matematičarka, filozofkinja i teologinja Maria Gaetana Agnesi, te prva žena koja je imenovana profesoricom na jednom sveučilištu i prva žena autorica jednog matematičkog priručnika. Najpoznatije joj je djelo *Osnove analize* za upotrebu talijanskih čitatelja i to je prva knjiga koja raspravlja i o diferencijalnom i integralnom računu.

SOPHIE GERMAIN (1776. – 1831.)

Francuska matematičarka, fizičarka i filozofkinja Marie-Sophie Germain, jedna od prvih koja se bavila teorijom elastičnosti, a ostavila je i značajne rezultate u teoriji brojeva (tzv. prosti brojevi Sophie Germain). Istakla se i radom na *Fermatovom posljednjem teoremu*. Suradivala je s Gausom, vodećim matematičarem tog doba. Prva je žena koja je primila nagradu Francuske akademije znanosti.

ADA LOVELANCE (1815. – 1852.)

Engleska matematičarka Augusta Ada Byron King, Countess of Lovelance poznata kao prva kompjutorska programerka. Za vrijeme suradnje s Charlesom Babbageom, "ocem kompjutora", koji je svojom analitičkom mašinom postavio prve temelje informatike, Ada je opisala metodu računanja niza Bernoullijevih brojeva. To je prvi kompjutorski program uopće. Njoj u čast programski jezik Ada nosi njezino ime.

SOFIA KOVALEVSKAYA (1850. – 1891.)

Ruska je matematičarka i jedna od najsnažnijih ličnosti tog doba, znanstvenica i borac za ljudska prava. Od 1865. pohađa Sveučilište u Heidelbergu. Potom odlazi u Berlin gdje doktorira pod mentorstvom Karla Weierstrassa. Bila je prva žena s doktoratom iz matematike u Europi. U Stockholmu u Švedskoj postala je prva žena profesorica-predavačica u Sjevernoj Europi.

EMMY NOETHER (1882. – 1935.)

Njemačko-židovska matematičarka Emmy Amalia Noether, po mišljenju mnogih matematičara, uključujući i Alberta Einsteina, najznačajnija je žena matematičarka. Najvažniji su joj radovi iz apstraktne algebre i topologije, a istakla se i na polju fizike. Petnaest pojmova i teorema u matematici nose njezino ime, a najpoznatiji je Noetherin prsten. Postala je profesorica na Sveučilištu u Göttingenu, da bi dolaskom Hitlera morala emigrirati u SAD.

MARY CARTWRIGHT (1900. – 1998.)

Britanska matematičarka Dame Mary Lucy Cartwright, prva je matematičarka članica britanskog Kraljevskog društva i jedina žena dobitnica Sylvesterove medalje, "za doprinose analizi i teoriji funkcija realne i kompleksne varijable". Autorica je preko 100 znanstvenih radova o funkcijama na jediničnom disku, topologiji, diferencijalnim jednadžbama, uključujući i Cartwrightin teorem. Bila je prva i dosad jedina žena predsjednica Londonskog matematičkog društva.

JULIA ROBINSON (1919. – 1985.)

Američka matematičarka Julia Hall Bowman Robinson poznata po svom radu na Hilbertovom desetom problemu i problemima odluke iz područja teorije izračunljivosti i kompjutorskih znanosti. Postala je prva matematičarka u Nacionalnoj akademiji znanosti i prva predsjednica Američkog matematičkog društva.

SHAFRIRA GOLDWASSER (1968.)

Američko-izraelska matematičarka, predaje elektrotehniku i kompjutorske znanosti na MIT-u (Massachusetts Institute of Technology) i matematiku na Weizmannovom institutu u Izraelu. Najviše se bavi računarском teorijom složenosti, kriptografijom i računarском teorijom brojeva, gdje je dala brojne bitne doprinose. Uz brojna druga priznanja, dvaput je bila dobitnica Gödelove nagrade.

